

Slovensko gospodarsko in raziskovalno združenje, Bruselj

Občasna informacija za

20. januar

Raziskava o srednjih in majhnih podjetjih v Evropski uniji in njihovi vlogi pri zagotavljanju delovnih mest

Mala in srednja podjetja so v Evropski uniji med letoma 2002 in 2010 ustvarila 85 odstotkov novih delovnih mest, pri tem so odšteta delovna mesta, ki so bila zaprta. Evropska komisija jih je poimenovala neto nova delovna mesta. To je po njenih podatkih znatno več, kot znaša delež majhnih in srednjih podjetij, ki gre za število delovnih mest, ki jih zagotavljajo v celotnem gospodarstvu. Njihov delež je v tem primeru namreč 67 odstotkov. Neto zaposlovanje v gospodarstvu EU se je med letoma 2002 in 2010 v povprečju povečalo za 1,1 milijona novih delovnih mest na leto.

Študija Evropske komisije je tudi pokazala, da so srednja in majhna podjetja zaposlovanje povečevala po 1 odstotek na leto, velika podjetja pa le po 0,5 odstotka na leto. Jasna izjema je trgovinski sektor, v katerem je rast zaposlovanja majhnih in srednjih podjetij znašala 0,7 odstotka letno v primerjavi z rastjo zaposlovanja velikih podjetij, ki je dosegla 2,2 odstotka. Razlog za to je močno povečanje števila velikih trgovinskih podjetij, zlasti na področju prodaje, vzdrževanja in popravil motornih vozil.

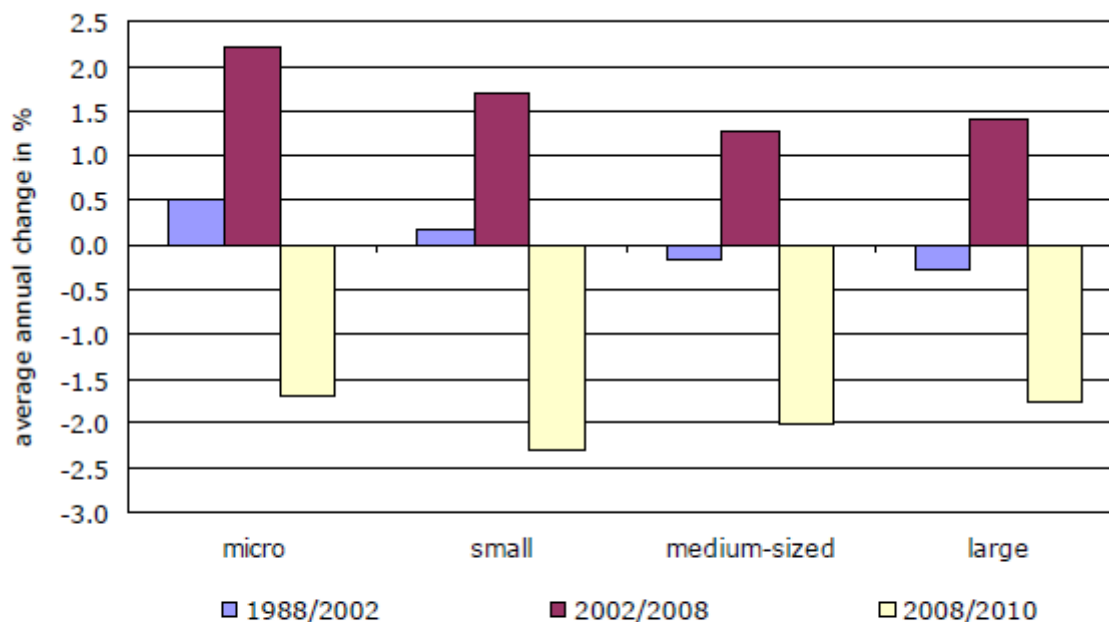
Tabela 1: Spremembe na področju zaposlovanja glede na velikost podjetij med letoma 2002 in 2010

	Micro	Small	Medium-sized	SMEs	Large	Total
<i>average annual change in %</i>						
EU15	1.2	0.7	0.4	0.9	0.6	0.8
EU12	1.5	2.5	1.6	1.8	0.2	1.3
EU27	1.3	1.0	0.7	1.0	0.5	0.9
<i>average annual change in the number of occupied persons</i>						
EU15	364,000	145,000	73,000	581,000	207,000	788,000
EU12	109,000	98,000	74,000	281,000	17,000	298,000
EU27	473,000	243,000	147,000	863,000	224,000	1,086,000

Source: EIM, based on: European Commission: *Are EU SMEs recovering from the crisis? Annual Report on EU Small and Medium Sized Enterprises 2010/2011.*

Vir: Raiskava Evropske komisije

Graf 1: Spremembe na področju zaposlovanja po velikosti podjetij med leti 1988/2002, 2002/2008 in 2008/2010

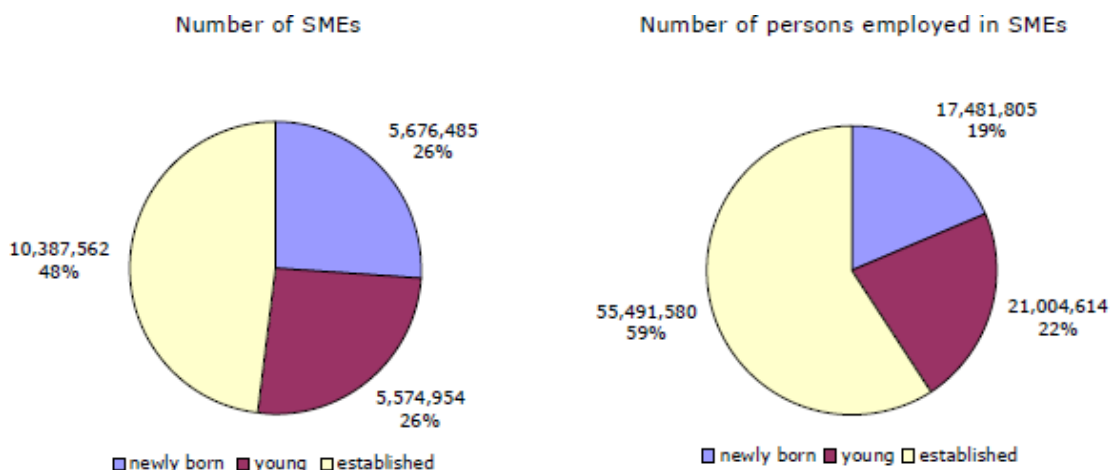

Source: EIM, based on Audretsch, Thurik, Kwaak and Bosma (2003), and European Commission: *Are EU SMEs recovering from the crisis? Annual Report on EU Small and Medium Sized Enterprises 2010/2011; data 2008-2010 estimates.*

Vir: Raziskava Evropske komisije

Med majhnimi in srednjimi podjetji so mikro podjetja, to so tista z manj kot 10 zaposlenimi, z 58 odstotki zagotovila največji delež celotne rasti neto zaposlovanja v gospodarstvu. Nova podjetja, to so tista mlajša od pet let, ustvarila veliko večino novih delovnih mest. Nova podjetja, ki se ukvarjajo s poslovnimi storitvami, ustvarijo 27 odstotkov novih delovnih mest, nova podjetja na področju prevoza in komunikacij pa najmanj 6 odstotkov.

Graf 2: Število srednjih in majhnih podjetij v EU glede na starost v letu 2008 in število delovnih mest, ki so jih zagotavljala

Legend: Newly born enterprises: up to five years old in 2008; Young enterprises: 5 up to 10 years old in 2008; Established enterprises: 10 years and older in 2008.

Source: Share of enterprises by age class and share of employment by age class extracted from the Orbis-Amadeus database (n=2,609,300 observations). The total number of enterprises and employment is extracted from Eurostat Structural Business Statistics database for 2008, which is supplemented by the financial industries and other services¹.

Vir: Raziskava Evropske komisije

Raziskava Evropske komisije kaže, da je gospodarska kriza negativno vplivala na vsa podjetja, ne glede na velikost, pri čemer so bila najbolj ranljiva mikro podjetja. Zaradi gospodarske krize med letoma 2009 in 2010 se je število delovnih mest v majhnih in srednjih podjetjih v povprečju zmanjšalo za 2,4 odstotka na leto, velika podjetja so v enakem času število delovnih mest zmanjšala za 0,95 odstotka na leto.

Poleg učinka na zaposlovanje so najpomembnejši negativni učinki krize na podjetja še zmanjšanje povpraševanja po njihovih izdelkih in storitvah, kar je navedlo 62 odstotkov podjetij, ki so sodelovala v raziskavi, plačilni pogoji strank, to je navedlo 48 odstotkov podjetij v raziskavi, in pomanjkanje delovnega kapitala, kar je problem 31 odstotkov podjetij, ki so sodelovala v raziskavi.

Raziskava še navaja, da je gospodarska kriza manj negativno vplivala na inovativna majhna in srednja podjetja ali podjetja, ki delujejo v bolj inovativnih gospodarstvih. Medtem ko je 70 odstotkov podjetij iz držav, ki so po kazalnikih inovativnosti v najslabši skupini, poročalo o zmanjšanju celotnega povpraševanja, je imelo enak problem le 45 odstotkov podjetij iz držav, ki so vodilne na področju inovacij.

Pripravljalci raziskave so kakovost delovnih mest opredelili glede na kakovost zaposlitve in glede na kakovost dela. V povprečju so delovna mesta v malih podjetjih manj produktivna, slabše plačana in manj podprta s sindikati kot delovna mesta v velikih podjetjih. Mikro podjetja pa poročajo, da imajo v primerjavi s konkurenti konkurenčno prednost na področju mehkih vidikov kadrovanja v podjetju. Ti

zajemajo delovno vzdušje, ravnotežje med poklicnim in družinskim življenjem ter prilagodljiv delovni čas.

Za Slovenijo Evropska komisija v raziskavi navaja, da se je zaposlenost v vseh podjetjih v obdobju od leta 2002 do 2010 povečalo za 1,1 odstotka, najbolj, za 2,5 odstotka v mikro podjetjih, zmanjšanje števila delovnih mest, za 1,5 odstotka, pa so v enakem obdobju zabeležila srednja in majhna podjetja.

Tabela 2: Spremembe na področju zaposlovanja med letoma 2002 in 2010 v podjetjih v Sloveniji v odstotkih

Vsa podjetja	Mikro	Majhna	Srednje velika	Majhna in srednja	Velika
+1,1	+ 2,5	+ 0,5	-1,5	+0,7	+1,9

Vir: Raziskava Evropske komisije

Koristne informacije:

- Raziskava Evropske komisije:
- http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/facts-figures-analysis/performance-review/pdf/dosmes-create-more-and-better-jobs_en.pdf
- Spletna stran Evropske komisije z informacijami o srednjih in majhnih podjetjih:
- http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/facts-figures-analysis/performance-review/index_en.htm#h2-1

Pripravila: Darja Kocbek